

IV

(Zawiadomienia)

ZAWIADOMIENIA INSTYTUCJI I ORGANÓW UNII EUROPEJSKIEJ

RADA

Wieloletniego planu działania na lata 2009–2013 dotyczącego europejskiego e-prawa

(2009/C 75/01)

I. WPROWADZENIE

1. W czerwcu 2007 roku Rada ds. WSiSW postanowiła, że należy podjąć prace w kierunku zastosowania — na szczeblu europejskim — technologii informacyjno-komunikacyjnych w dziedzinie prawa. Najważniejszym elementem tych prac byłoby utworzenie odnośnego europejskiego portalu.
2. Stosowanie wspomnianych nowych technologii pomaga zrationalizować i uprościć procedury sądowe. Dzięki systemowi elektronicznemu w tej dziedzinie skracają się terminy proceduralne oraz spadają koszty postępowania — z korzyścią dla obywateli, przedsiębiorstw, osób zajmujących się prawem zawodowo oraz pracowników administracji sądowej. Tym samym dostęp do wymiaru sprawiedliwości staje się łatwiejszy.
3. Z badań przeprowadzonych przez Komisję ⁽¹⁾ wynika, że obecnie około 10 milionów osób jest stroną w jakimś transgranicznym postępowaniu cywilnym. Wszystko wskazuje na to, że liczba ta będzie rosła, w miarę jak będzie rosła natężenie ruchu osób w obrębie Unii Europejskiej.
4. Od 18 miesięcy Grupa Robocza ds. Przetwarzania Danych Prawnych (e-prawo) prowadzi w Radzie poważne prace nad zadaniami, które kolejno zlecała jej Rada. W ramach tych prac niektóre państwa członkowskie prowadziły projekty pilotażowe, a zwłaszcza jeden projekt służący stworzeniu europejskiego portalu e-prawa.
5. W dniu 2 czerwca 2008 r. Komisja ogłosiła komunikat dla Rady, Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego pt. „Droga do europejskiej strategii w dziedzinie e-sprawiedliwości” ⁽²⁾.
6. Także Parlament Europejski zajął się kwestią e-prawa, i przed końcem roku 2008 powinien przyjąć sprawozdanie opracowane z jego inicjatywy.
7. Podczas posiedzenia w dniach 5–6 czerwca 2008 r. Rada, powołując się na komunikat Komisji ⁽³⁾, zwróciła się do Grupy Roboczej ds. Przetwarzania Danych Prawnych (e-prawo), by zbadała kwestie związane z utworzeniem struktury koordynacyjno-zarządzającej, która mogłaby w rozsądnym terminie poprowadzić wiele dużych projektów w zakresie „elektronicznego prawa”; zleciła jej również rozpoczęcie dyskusji na opracowaniem wieloletniego programu prac.
8. W dniach 18–19 czerwca 2008 r. Rada Europejska z zadowoleniem przyjęła pomysł „stopniowego utworzenia jednolitego unijnego portalu e-prawa do końca 2009 roku”.

II. KONTEKST, W JAKIM POWSTAJE „PRAWO ON-LINE”
NA SZCZEBLU EUROPEJSKIM

9. Prace nad „elektronicznym prawem” powinny się wpisywać w potrójny kontekst:

1. Prace już wykonane w dziedzinie e-prawa

10. Jeszcze zanim grupa robocza ds. e-prawa zajęła się tą kwestią, pewne prace zostały już przeprowadzone w ramach Unii Europejskiej, np. prace nad zapewnieniem dostępu do informacji europejskich (chodziło o strony internetowe instytucji europejskich). Konkretniejsze prace wykonano już lub właśnie realizuje się — albo w ramach wdrażania aktów, które Rada przyjęła w dziedzinie prawa cywilnego (europejska sieć sądowa w sprawach cywilnych i handlowych) lub karnego (np. europejska sieć sądowa w sprawach karnych czy sieć łącząca rejestry karne istniejące w poszczególnych państwach europejskich), albo w odpowiedzi na propozycje kręgów zawodowo związanych z wymiarem sprawiedliwości (np. europejska sieć rejestrów

⁽¹⁾ 10285/08 ADD 1 JURINFO 45 JAI 305 JUSTCIV 119 COPEN 118 CRIMORG 87.

⁽²⁾ 10285/08 JURINFO 45 JAI 305 JUSTCIV 119 COPEN 118 CRIMORG 87.

⁽³⁾ Należy pamiętać, że Parlament Europejski rozpoczął już obrady nad e-prawem.

testamentów), albo też przy jeszcze innych okazjach — jak np. w ramach łączenia rejestrów i ewidencji przedsiębiorstw w sieć (dzięki systemowi EBR — European Business Register) czy podobnego łączenia rejestrów nieruchomości (dzięki systemowi EULIS — European Land Information Service).

11. Prace te należy zatem uwzględnić w wieloletnim programie e-prawa w porozumieniu z osobami odpowiadającymi za ich realizację.

2. Kontekst administracji elektronicznej

12. System „europejskie e-prawo” należy opracować, przestrzegając zasady niezawisłości sądownictwa.
13. Niemniej z technicznego punktu widzenia e-prawo powinno mieścić się w szerszych ramach administracji elektronicznej ⁽¹⁾. Dzięki projektom z dziedziny zabezpieczania infrastruktury komunikacyjnej i uwierzytelniania dokumentów zgromadzono już szerokie doświadczenie, które należy teraz wykorzystać. Należy też promować w ścisłej współpracy z Komisją europejskie ramy interoperacyjności, opracowane dzięki programowi IDABC ⁽²⁾. Europejskie prace nad podpisem elektronicznym i identyfikacją elektroniczną są szczególnie istotne w dziedzinie obrotu prawnego, gdyż kwestia uwierzytelniania dokumentów ma w niej zasadnicze znaczenie ⁽³⁾.
14. Oto więc ogólny kontekst, jaki należy uwzględnić przy formułowaniu programu wieloletniego. Program ten powinien nie tylko przynosić odpowiedzi na krótką metę, ale też efekty średnio- i długoterminowe, a tym samym sprzyjać — dzięki propagowaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych — rozwojowi europejskiej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

3. Przekrojowy charakter

15. Zagadnienia, których dotyczy „elektroniczne prawo”, nie ograniczają się do jedynie kilku dziedzin prawa. Występują w wielu dziedzinach prawa cywilnego, karnego i administracyjnego. Dlatego w ramach europejskich postępowań o charakterze transgranicznym „elektroniczne prawo” jest projektem przekrojowym.

III. PLAN DZIAŁANIA

1. Zakres stosowania

16. Należy podkreślić europejski wymiar projektu e-prawo. W związku z tym „e-prawo” powinno być przemianowane na „europejskie e-prawo”.
17. Oczywiście państwa członkowskie mają wolną rękę — w granicach swoich kompetencji wyznaczonych przez traktaty — by między sobą realizować projekty mające związek z e-prawem, ale niekoniecznie z europejskim e-prawem. Jednakże projekty te mogą uzyskać status projektów „euro-

pejskich”, a zwłaszcza otrzymywać finansowanie wspólnotowe, tylko pod określonymi warunkami:

18. Z uwagi na horyzontalny wymiar europejskiego e-prawa grupa robocza ds. e-prawa ma do spełnienia funkcję koordynacyjną, tzn. będzie zajmować się kwestiami technicznymi, które pojawiać się będą w pracach innych organów Rady. Natomiast prace legislacyjne będą musiały być prowadzone przez właściwe grupy robocze Rady, np. przez Grupę Roboczą ds. Współpracy w Sprawach Karnych czy Komitet ds. Prawa Cywilnego.

19. System „elektronicznego prawa” powinien być dostępny dla obywateli i przedsiębiorców, dla osób zajmujących się prawem zawodowo i organów sądowych, i dzięki wykorzystaniu nowoczesnych technologii powinien tym grupom przynosić pożytek. Należy ustanowić tu trzy kryteria:

a) Europejski wymiar

20. Dzięki wykorzystaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych europejskie e-prawo ma sprzyjać tworzeniu europejskiej przestrzeni sprawiedliwości. A zatem w projekty realizowane w ramach europejskiego e-prawa powinny być potencjalnie zaangażowane wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej.

b) Przyczynianie się do budowy europejskiej przestrzeni sądowej

21. Projekty takie będą musiały wspomagać realizację aktów legislacyjnych już przyjętych przez Wspólnotę Europejską i Unię Europejską w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości. Ale kwalifikować się mogą też inne projekty — jeżeli w kontekście budowy europejskiej przestrzeni sądowej przynoszą one wymierny pożytek.

22. Oprócz tego europejskie e-prawo powinno stanowić narzędzie pracy dla osób zajmujących się prawem zawodowo i dla organów sądowych: powinno oferować platformę oraz indywidualne funkcje do sprawnej i bezpiecznej wymiany informacji.

c) Narzędzie w służbie obywateli europejskich

23. Nieodzowną rzeczą jest, aby tworzenie europejskiego e-prawa służyło bezpośrednio interesom obywateli europejskich, którym przyniesie ono wymierne korzyści, szczególnie w postaci portalu. Zatem wybierając projekt lub określając kolejność ich realizacji, należy zadbać o to, by obywatele mogli szybko i konkretnie odczuć zalety funkcji oferowanych przez europejskie e-prawo. W związku z tym, jak wynika z planu działania w załączniku, należy jak najszybciej rozpocząć realizację kilku projektów, choć być może zostaną dodane do nich jeszcze inne projekty spełniające warunki podane w niniejszym planie działania.

24. Warunek ten spełniają wszystkie projekty, które obywatelom europejskim przybliżają ich prawa. Powinny go również spełniać projekty, które pozwalają im z tych praw korzystać (pomoc prawna, mediacja, tłumaczenia itp.).

⁽¹⁾ Mianem „administracji elektronicznej” określa się stosowanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych do ogółu czynności administracyjnych.

⁽²⁾ — rozpoczęte prace (IDABC) wstępne opracowanie z roku 2007 nt. wzajemnego uznawania podpisów elektronicznych w aplikacjach administracji elektronicznej (*Preliminary Study on mutual recognition of e-Signatures for e-Government applications*) oraz opracowanie z roku 2007 nt. interoperacyjności elektronicznych dowodów tożsamości w paneuropejskich usługach administracyjnych (*eID Interoperability for PEGS*).

⁽³⁾ Opracowanie z roku 2007 nt. kwestii standaryzacji podpisu elektronicznego (*Standardisation aspects of e-Signature*), http://ec.europa.eu/information_society/europe/i2010/docs/esignatures/e_signatures_standardisation.pdf

2. Funkcje europejskiego e-prawa

25. Dzięki pracom podjętym przez grupę roboczą ds. e-prawa i komunikatowi Komisji można jasno określić funkcje przyszłego systemu europejskiego e-prawa. System ten powinien spełniać trzy podstawowe funkcje:

a) *dawać dostęp do informacji z dziedziny wymiaru sprawiedliwości*

26. Informacje te dotyczą zwłaszcza legislacji i orzecznictwa zarówno szczebla europejskiego ⁽¹⁾, jak i krajowego.

27. Europejskie e-prawo zapewni również, dzięki odpowiednim linkom, dostęp do informacji, którymi państwa członkowskie administrują w ramach publicznej służby wymiaru sprawiedliwości (np. połączenie baz danych w rejestrach karnych należących do państw członkowskich w sieć, której zasady działania jeszcze muszą zostać ustalone).

b) *umożliwiać postępowania wirtualne*

28. Przeniesienie transgranicznych postępowań sądowych i pozasądowych do wymiaru wirtualnego (np. e-mediacja) obejmuje np. kontakty drogą elektroniczną między organem sądowym a zainteresowanymi stronami — szczególnie gdy stosowane są europejskie akty przyjęte przez Radę ⁽²⁾.

c) *umożliwiać kontakty między organami sądowymi*

29. Uproszczenie kontaktów między organami sądowymi państw członkowskich oraz zachęcenie tych organów do takich wzajemnych kontaktów (np. w formie wideokonferencji lub za pośrednictwem bezpiecznej sieci elektronicznej), zwłaszcza z myślą o aktach przyjętych w ramach europejskiej przestrzeni sądowej, ma szczególne znaczenie.

3. Portal europejskiego e-prawa

30. Jednolity portal europejskiego e-prawa, o którego stworzenie do końca roku 2009 wystąpiła Rada Europejska, był przedmiotem wielu prac grupy roboczej ds. e-prawa. W ramach tych prac grupa państw członkowskich zrealizowała projekt pilotażowy. Ważne jest, aby realizacja portalu wpisywała się w ciąg prac przeprowadzonych dotychczas w ramach tego projektu pilotażowego.

31. Portal będzie dawał dostęp do całego systemu europejskiego e-prawa, czyli do europejskich i krajowych stron informacyjnych i/lub do określonych usług, ale nie ma być tylko zbiorem linków.

32. Osobom zawodowo zajmującym się prawem umożliwi dostęp (gdy przejdą one jednakową procedurę uwierzytelnienia tożsamości) do różnych funkcji, które zastrzeżone będą tylko dla nich i w ramach których przysługiwać im będą indywidualne prawa dostępu. Być może okazałyby się

wskazane stworzyć podobną procedurę uwierzytelniania tożsamości także dla osób prywatnych.

33. Poza tym umożliwi on dostęp do funkcji krajowych przez łatwy w obsłudze, wielojęzyczny interfejs, dzięki któremu funkcje te staną się zrozumiałe dla obywateli europejskich.

34. Oczywiście zakres funkcji dostępnych dzięki portalowi oraz regulowanie tego zakresu będą zależą od decyzji, jakie podejmie Rada w odniesieniu do funkcji europejskiego e-prawa oraz trybu regulowania ich zakresu.

4. Kwestie techniczne

35. Aby uruchomić system europejskiego e-prawa, należy najpierw rozwiązać pewne horyzontalne kwestie techniczne, które zostały wskazane głównie w zatwierdzonym przez Radę sprawozdaniu z dnia 5 czerwca 2007 r. ⁽³⁾

a) *Zdecentralizowany charakter systemu technicznego*

36. W styczniu 2007 roku na nieoficjalnym spotkaniu w Dreźnie przeważająca większość ministrów sprawiedliwości wyraziła pragnienie, by na szczeblu europejskim powstał zdecentralizowany system, który połączy systemy już istniejące w państwach członkowskich.

b) *Standaryzacja procesu wymiany informacji*

37. Należy zapewnić maksymalną kompatybilność między różnymi rozwiązaniami technicznymi i organizacyjnymi, które obowiązują w aplikacjach wymiaru sprawiedliwości, a równocześnie zagwarantować państwom członkowskim maksymalną elastyczność. Niemniej trzeba znaleźć porozumienie co do znormalizowanych formatów i protokołów komunikacyjnych, uwzględniając istniejące standardy europejskie i międzynarodowe; dzięki temu wymiana będzie przebiegała bez zgrzytów technicznych, w sposób sprawny, bezpieczny, szybki i tańszy.

c) *Techniki uwierzytelniania*

38. Sprawne korzystanie z „elektronicznego prawa” ponad granicami państwowymi zależy w istotnym stopniu m.in. od tego, czy wypracuje się jednolite standardy lub interfejsy pozwalające stosować techniki weryfikowania tożsamości i różne elementy składowe podpisu elektronicznego. Wymóg ten ma zasadnicze znaczenie, przynajmniej jeśli chodzi o te funkcje europejskiego e-prawa, które są bardziej wyrafinowane niż zwykle udostępnianie informacji prawnych ogółowi. Należy więc dalej analizować rozmaite normy prawne obowiązujące w państwach członkowskich, a także technologie przez te państwa stosowane. Na podstawie wyników tej analizy i zgromadzonych doświadczeń będzie można ustalić uruchomienie elektronicznej wymiany dokumentów między państwami członkowskimi, która z prawnego punktu widzenia będzie maksymalnie bezpieczna.

⁽¹⁾ Stworzony zostanie link do systemu EUR-Lex i N-Lex.

⁽²⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1896/2006, rozporządzenie (WE) nr 861/2007.

⁽³⁾ Dokument 10393/07 JURINFO 21 z dnia 5 czerwca 2007 r.

d) *Zabezpieczenie systemu i ochrona danych*

39. Skoro europejskie e-prawo będzie miało funkcje pozwalające na przekazywanie informacji między jednymi organami sądowymi a drugimi lub między organami sądowymi a obywatelami czy osobami zawodowo związanymi z prawem, wymiana danych będzie się musiała odbywać w bezpiecznych warunkach. Także w tym względzie można by odwołać się do wstępnych prac przeprowadzonych w ramach programu IDABC.
40. Ponadto ponieważ dane te będą w większości danymi osobowymi w rozumieniu przepisów europejskich, trzeba będzie bezwzględnie zapewnić poszanowanie zasad określonych w tych przepisach.

5. Kwestie językowe

41. Skoro w instytucjach Unii Europejskiej można posługiwać się 23 językami i skoro obywatele europejscy mają mieć funkcjonalny dostęp do systemu europejskiego e-prawa, to trzeba zaplanować działania, których celem będzie zapewnienie tłumaczenia pisemnego i ustnego informacji prawnych.
42. Nie należy się łudzić pod tym względem: samo ułatwienie obywatelowi dostępu do witryny e-prawa w innym państwie członkowskim nie będzie wiele warte, gdy bariera językowa sprawi, że dostęp ten okaże się właściwie bezużyteczny.
43. Temu językowemu wyzwaniu można by sprostać szczególnie dzięki zastosowaniu automatycznych narzędzi tłumaczeniowych — zwłaszcza do treści formularzy, których wzory widnieją w europejskich aktach prawnych — oraz dzięki udostępnieniu krajowych zasobów tłumaczeniowych w sieci internetowej.
44. Należy ponadto stworzyć metodę pracy, dzięki której pojęcia prawne z systemów prawnych państw członkowskich będą dokładnie przetłumaczone z pełnym uwzględnieniem problemów semantycznych na 23 języki uznawane przez instytucje Wspólnoty Europejskiej.

6. Potrzeba nadania pracom zorganizowanej formy

45. Oczywiście wszystkie te kwestie powodują, że trzeba będzie ustalić tryb wyboru standardów technicznych, które będą mogły posłużyć do zapewnienia interoperacyjności między systemami państw członkowskich, oraz ustalić — jak to się dzieje w projektach związanych z technologiami informacyjno-komunikacyjnymi — podział między:
- a) zlecającym, czyli podmiotem podejmującym decyzje co do struktury i działania systemu europejskiego e-prawa oraz co do projektów wymagających realizacji. Jak pokazały prace nad połączeniem rejestrów karnych w sieć, rola ta może czasem wymagać działań o charakterze prawnym;
- b) wykonawcą, czyli realizatorem różnych funkcji europejskiego e-prawa, który m.in. stworzy wielojęzyczne interfejsy użytkownika — w pełnej współpracy z państwami członkowskimi — oraz rozwijając będzie systemy.

Ponadto wykonawstwo obejmuje też całkowitą obsługę systemu.

46. Struktura ta będzie na pewno musiała, z jednej strony, obejmować ekspertów z dziedziny technologii informacyjno-komunikacyjnych, a z drugiej strony dysponować możliwościami tłumaczenia. W grę wchodzi kilka możliwości, które ewentualnie można traktować jako wzajemnie się uzupełniające:
- a) jedno państwo członkowskie (lub kilka) zgłosi się do kierowania taką strukturą w ścisłym porozumieniu z pozostałymi państwami członkowskimi w ramach grupy roboczej ds. e-prawa;
- b) rolę tę będzie pełnić Komisja Europejska w trybie, który pozostaje do ustalenia;
- c) utworzy się agencję europejską. Istnieje na to kilka sposobów, zależnych od wielkości i stopnia autonomii agencji. Realizacja tego wariantu jest jednak czasochłonna i skomplikowana — można ją ewentualnie rozpatrywać dopiero w średnim terminie, zależnie od postępu prac.

7. Finansowanie

47. Realizacja projektu „europejskie e-prawo” wymaga uruchomienia sporych funduszy, które zostaną głównie przeznaczone na to, by:
- a) zachęcić do tworzenia systemów e-prawa na szczeblu krajowym, które ułatwią tworzenie europejskiego e-prawa, oraz
- b) umożliwić realizację projektów na szczeblu europejskim, w tym umożliwić stworzenie i rozwój portalu europejskiego e-prawa.
48. Programy finansowe „Wymiar sprawiedliwości w sprawach cywilnych” i „Wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych” mogłyby być źródłem 45 mln EUR w latach 2008 i 2009. W kolejnych latach kwotę tę trzeba będzie znacznie zwiększyć. Należałoby też dokładnie określić pozostałe kwoty, które są do dyspozycji w budżecie Wspólnot Europejskich i które można natychmiast przeznaczyć na europejskie e-prawo.
49. Poza tym, jak proponuje Komisja, należałoby jak najszybciej zastanowić się nad jednym programem horyzontalnym, który obejmowałby zarazem sprawy cywilne jak i karne. Środki budżetowe musiałyby zostać znacznie zwiększone, by można było sprostać wymogom, jakie na szczeblu krajowym i wspólnotowym niesie ze sobą budowa europejskiego e-prawa. Należałoby również sprecyzować i ujednoczyć kryteria selekcji obowiązujące obecnie w obu programach dotyczących wymiaru sprawiedliwości, tak by uwzględnić cechy europejskiego e-prawa określone w części III niniejszego dokumentu.
50. Projekty związane z europejskim e-prawem w rozumieniu niniejszego planu działania, ale nie objęte zakresem pkt 49, będą ewentualnie finansowane w ramach innych dostępnych programów wspólnotowych, o ile spełniać będą kryteria tych programów.

IV. PROPOZYCJE PREZYDENCJI

51. Zanim opracuje się wieloletni plan działania, należy najpierw:

- a) określić — jeśli chodzi o stworzenie odpowiednich funkcji europejskiego e-prawa — zadania do wykonania, ustalić ich priorytet i w miarę możliwości wymagane terminy; należy przy tym przestrzegać rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich. Konieczna jest jednak pewna elastyczność, żeby móc dostosować się do ewentualnych zmian w sektorze;
- b) rozdzielić zadania między Radę, państwa członkowskie, Komisję Europejską i struktury: realizacyjną lub koordynacyjną, odpowiedzialne za niektóre, jeszcze niesprecyzowane zadania techniczne. Podział ten musi także uwzględniać warunki selekcji przyszłych projektów;
- c) określić tryb ścisłej kontroli i oceny postępów w realizacji planu działania.

52. Oznacza to, że Rada będzie musiała podjąć — z poszanowaniem autonomii każdej instytucji i zgodnie z art. 5 i 7 Traktatu WE — pewne decyzje w kwestiach wskazanych w niniejszym dokumencie, a zwłaszcza:

- a) co do struktury roboczej, która będzie musiała powstać na szczeblu Unii Europejskiej do realizacji projektów związanych z europejskim e-prawem i do kontrolowania ich realizacji i ewolucji;
- b) co do rozdziału zadań między uczestników przedsięwzięcia: Radę, Komisję Europejską i państwa członkowskie.

53. Przy tej okazji prezydencja pragnie zauważyć, że jak wynika ze skromnych doświadczeń zebranych dzięki istniejącym systemom e-prawa (podczas uruchamiania internetowej strony europejskiej sieci sądowej w sprawach karnych czy tworzenia połączeń między rejestrami karnymi), rozstrzygające znaczenie w zapoczątkowywaniu tych projektów miała często inicjatywa jednego lub kilku państw członkowskich.

54. Gdy jednak prace przekraczają określony próg zaawansowania, wraz z dalszym wzrostem liczby uczestniczących państw członkowskich rośnie złożoność prac. Dlatego konieczne jest, aby opracowanie projektu, zarządzanie nim oraz dalsze jego rozwijanie otrzymały wymiar europejski.

55. Co więcej, różne analizowane wyżej aspekty techniczne wyraźnie pokazują, że niektórymi zadaniami o charakterze przekrojowym korzystniej byłoby kierować na szczeblu europejskim. Zresztą można się spodziewać, że jak tylko wzrośnie liczba dostępnych funkcji, z których można skorzystać w ramach e-prawa, pojawią się znaczne oszczędności wynikające z efektu skali.

1. Z myślą o europejskim e-prawie

56. Prezydencja proponuje, aby program e-prawa otrzymał nazwę „europejskie e-prawo”.

2. Struktura organizacyjna prac

57. Z uwagi na argumenty przedstawione w niniejszym planie działania oraz w trosce o realizację wieloletniego programu

budowy europejskiego e-prawa prezydencja proponuje, aby prace miały następującą strukturę organizacyjną:

a) *Zlecający*

58. Rada odpowiada — zgodnie z duchem wytycznych określonych w niniejszym planie działania — za nadzór nad wdrażaniem programu wieloletniego. Podejmuje ona wszystkie decyzje konieczne, by osiągnąć cele wytyczone w tym planie działania. W szczególności jej zadaniem jest, by według kryteriów podanych w części III, w ścisłej współpracy z Komisją ustalić listę nowych projektów zaproponowanych przez siebie, przez państwa członkowskie (pkt c) lub przez Komisję.

59. Na propozycję lub wniosek Rady, Komisja przeprowadza wszelkie analizy, jakie uzna za stosowne.

60. Rada może ustalać specyfikacje projektowanych aplikacji.

61. Jeśli chodzi o finansowanie ze środków wspólnotowych, Komisja, przestrzegając obowiązujących procedur, w pełni uwzględni zalecenia i decyzje Rady.

b) *Wykonawca*

62. Komisja Europejska oddaje Radzie do dyspozycji strukturę wykonawczą, mającą za zadanie:

- (i) wdrożyć — w trybie określonym w pkt 58 — wymogi techniczne związane z systemem europejskiego e-prawa;
- (ii) zrealizować — na wniosek Rady, w ścisłym kontakcie z państwami członkowskimi — w ramach dostępnych funduszy wspólnotowych projekty europejskiego e-prawa określone w wieloletnim programie działania lub projekty uzupełniające;
- (iii) stworzyć przed końcem roku 2009 podstawową wersję portalu europejskiego e-prawa według zasad, które na podstawie projektu pilotażowego zostaną ustalone przez grupę roboczą ds. e-prawa oraz przez Radę w ramach przedłożonych jej decyzji. Ta podstawowa wersja portalu będzie stopniowo wzbogacana dodatkowymi funkcjami, które zostaną opracowane w szczególnych projektach pilotażowych.

Ze względu na dopełniający się charakter kompetencji państw członkowskich i Komisji, Komisja powoła grupę ekspertów technicznych — obejmującą ekspertów wyznaczonych przez państwa członkowskie — którzy dzięki regularnym spotkaniom będą mogli czuwać nad prowadzonymi projektami i wskazywać rozwiązania techniczne do wdrożenia.

Ponadto Komisja będzie informować Radę o postępie prac oraz o kwestiach omawianych przez grupę ekspertów; dzięki temu państwa członkowskie będą mogły odpowiednio śledzić te prace i wykorzystywać wynikające z nich doświadczenia metodologiczne i osiągnięcia techniczne we własnych pracach.

c) Państwa członkowskie

63. Państwa członkowskie, nie naruszając zasad określonych w lit. a) i ewentualnie korzystając z dostępnych funduszy wspólnotowych, mogą proponować i inicjować nowe projekty europejskiego e-prawa zgodnie ze specyfikacją techniczną określoną przez Radę w ścisłej współpracy z Komisją, zwłaszcza jeżeli chodzi o przestrzeganie standardów technicznych i wykonanie wielojęzycznych interfejsów.

3. Klauzula przeglądowa

64. W pierwszym półroczu roku 2010 grupa robocza ds. e-prawa oceni prace zrealizowane przez strukturę wykona-

wczą i ewentualnie przedstawi Radzie stosowne propozycje służące usprawnieniu tej struktury.

4. Program wieloletni

65. Program wieloletni przedstawiony w załączniku będzie regularnie aktualizowany w miarę postępu prac.

V. PODSUMOWANIE

66. Coreper/Rada są proszone o zatwierdzenie niniejszego planu działania dotyczącego europejskiego e-prawa.

ZAŁĄCZNIK
PLAN DZIAŁANIA

Załącznik do wieloletniego planu działania na lata 2009–2013 dotyczącego europejskiego e-prawa

Wprowadzenie

Podane projekty zostały podzielone na następujące typy zależnie od swojego przeznaczenia:

- wspomaganie realizacji aktów przyjętych z myślą o budowie europejskiej przestrzeni sądowej
- połączenie rejestrów krajowych w sieć
- zastosowanie przekrojowe
- wymiana sprawdzonych rozwiązań.

Projekt	Stan prac	Konieczne działania	Odpowiedzialny	Harmonogram prac	Uwagi	Typ projektu
Portal e-prawo	<ul style="list-style-type: none"> — prototyp portalu został stworzony przez grupę państw członkowskich — system DIM wypracowany przez niektóre państwa członkowskie w ramach grupy roboczej ds. e-prawa — prototyp do wglądu członków grupy ds. e-prawa w kwietniu 2008 	<ul style="list-style-type: none"> — potwierdzenie tożsamości i identyfikacja — bezpieczeństwo — wielojęzyczny interfejs i prace tłumaczeniowe — standardy techniczne — wirtualne kontakty między organami sądowymi przez zabezpieczoną sieć; prace trwające w ramach programu IDABC oraz w grupie roboczej ds. e-prawa 	<ul style="list-style-type: none"> — grupa państw członkowskich i Komisja — Komisja w ścisłej współpracy z grupą państw członkowskich, które uczestniczyły w projekcie pilotażowym — studium wykonalności do przygotowania przez Komisję 	<p>2009–2011</p> <p>uruchomienie portalu w 2008; udostępnienie do użytku publicznego w grudniu 2009 (por. konkluzje Rady Europejskiej z 18–19 czerwca 2008 r.)</p> <p>następnie udoskonalanie i rozbudowa portalu dzięki realizacji pozostałych projektów</p>	<p>trwające rozważania to, które strony będą dostępne, zależeć będzie od zakwalifikowanych projektów i kryteriów narzucanych przez Radę</p>	zastosowanie przekrojowe

Projekt	Stan prac	Konieczne działania	Odpowiedzialny	Harmonogram prac	Uwagi	Typ projektu
Połączenie rejestrów karnych w sieć	<ul style="list-style-type: none"> — w ramach projektu pilotażowego połączono w 2006 w sieć rejestry karne ES, BE, DE i FR, a w styczniu 2008 przyłączono CZ i LU — obecnie projekt ten działa, łącząc 6 państw członkowskich; 14 państw członkowskich jest obecnie partnerami projektu — porozumienie polityczne na posiedzeniu Rady ds. WSiSW w czerwcu 2007 co do projektu decyzji ramowej w sprawie organizacji wymiany informacji pochodzących z rejestrów karnych pomiędzy państwami członkowskimi oraz treści tych informacji — podejście ogólne Rady z 24 października 2008 r. w sprawie projektu decyzji „ESPIRS”, która ma ustandaryzować elektroniczny format wymiany informacji między 27 państwami członkowskimi 	<ul style="list-style-type: none"> — stworzenie referencyjnego modelu realizacji, który ułatwi przyłączenie kolejnych państw członkowskich — zapewnienie współfinansowania przez UE, które pozwoli przygotować podłączenie krajowych rejestrów karnych 	Rada (prace nad projektem ESPIRS pilotowane przez grupę COPEN) oraz Komisja (opracowanie referencyjnego modelu realizacji i współfinansowanie z budżetu UE)	<ul style="list-style-type: none"> — udostępnienie referencyjnego modelu realizacji w trakcie 2009 — bieżące współfinansowanie 	obecnie prace pilotowane przez grupę COPEN	połączenie rejestrów krajowych w sieć oraz wspomaganie realizacji aktów przyjętych z myślą o budowie europejskiej przestrzeni sądowej
Postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty	<ul style="list-style-type: none"> — rozporządzenie z 30 grudnia 2006 przewidujące możliwość korzystania z komunikacji elektronicznej — prototyp zautomatyzowanego postępowania wypracowany przez niektóre państwa członkowskie — analiza rozpoczęta przez Komisję 	<ul style="list-style-type: none"> — kontynuacja obrad i prac nad prototypem — stworzenie formularzy dynamicznych — wprowadzenie możliwości składania elektronicznych wniosków 	<ul style="list-style-type: none"> — grupa państw członkowskich, potem Komisja — grupa państw członkowskich, potem Komisja — Komisja 	2009–2011		wspomaganie realizacji aktów przyjętych z myślą o budowie europejskiej przestrzeni sądowej

Projekt	Stan prac	Konieczne działania	Odpowiedzialny	Harmonogram prac	Uwagi	Typ projektu
Pomoc prawna	dyrektywa Rady z 27 stycznia 2003 służąca usprawnieniu dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sporach transgranicznych poprzez ustanowienie minimalnych wspólnych zasad odnoszących się do pomocy prawnej	<ul style="list-style-type: none"> — zgromadzenie informacji w portalu — wystąpienie o pomoc prawną i uzyskanie jej on-line: rozpoczęcie studium wykonalności 	Komisja	2009–2013		wspomaganie realizacji aktów przyjętych z myślą o budowie europejskiej przestrzeni sądowej
Europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń	rozporządzenie z 11 lipca 2007 r. przewidujące możliwość korzystania z komunikacji elektronicznej	<ul style="list-style-type: none"> — rozpoczęcie studium wykonalności przez Komisję — stworzenie formularzy dynamicznych — wprowadzenie możliwości składania elektronicznych wniosków 	<ul style="list-style-type: none"> — Komisja — grupa państw członkowskich i Komisja — grupa państw członkowskich, potem Komisja 	2009–2013		wspomaganie realizacji aktów przyjętych z myślą o budowie europejskiej przestrzeni sądowej
Tłumaczenie	<p>pilotażowy projekt EUROVOC</p> <p>automatyczny system tłumaczeniowy SYSTRAN w użyciu od 1976</p> <p>kwestionariusz rozesłany z inicjatywy Austrii</p> <p>prace nad zgodnością semantyczną i nad tabelami (ułatwiający zrozumienie)</p>	<ul style="list-style-type: none"> — stopniowe tworzenie wielojęzycznego zbioru odpowiedników terminów prawnych — sfinansowanie narzędzi tłumaczeniowych zastosowanych do dziedziny prawa i obejmujących wszystkie kombinacje języków europejskich — połączenie baz z danymi tłumaczy pisemnych i ustnych z dziedziny prawa — stworzenie glosariusza prawniczego — opracowanie tabel korelacji semantycznych w różnych dziedzinach 	<ul style="list-style-type: none"> — Komisja (Urząd Publikacji) — Komisja (Dział Tłumaczeń) — grupa państw członkowskich, potem Komisja — Komisja i państwa członkowskie — SEMIC.UE 	<p>2009–2013</p> <p>2009–2013</p> <p>2009–2013</p> <p>2009–2013</p>		zastosowanie przekrojowe

Projekt	Stan prac	Konieczne działania	Odpowiedzialny	Harmonogram prac	Uwagi	Typ projektu
Zwiększone stosowanie wideokonferencji	<ul style="list-style-type: none"> — broszura opracowana za przewodnictwa Słowenii — podręcznik użytkownika — trwają prace redakcyjne — ankieta nt. sprzętu do wideokonferencji i prawnych warunków korzystania z niego — projekt stworzenia systemu rezerwacji: ocena wykonalności i przydatności 	<ul style="list-style-type: none"> — ostateczne zredagowanie broszury i udostępnienie w portalu — ostateczne zredagowanie podręcznika i udostępnienie w portalu — udostępnienie on-line aktualnych danych nt. sprzętu wideokonferencyjnego w poszczególnych jurysdykcjach i prawnych warunków korzystania z niego — stworzenie systemu elektronicznej rezerwacji 	<ul style="list-style-type: none"> — Komisja we współpracy z państwami członkowskimi — państwa członkowskie — administrator europejskiej sieci sądowej w sprawach cywilnych i handlowych — administrator europejskiej sieci sądowej w sprawach karnych — Komisja we współpracy z państwami członkowskimi 	<ul style="list-style-type: none"> — - 2008–2009 — najpóźniej koniec 2009 — faktyczne udostępnienie on-line najpóźniej w trakcie 2009 — początek w 2009 	włączyć do prac obie sieci sądowe	wspomaganie realizacji aktów przyjętych z myślą o budowie europejskiej przestrzeni sądowej
Mediacja	dyrektywa z 21 maja 2008 r., ma zostać transponowana do prawa krajowego do 21 maja 2011 r.	<ul style="list-style-type: none"> — zgromadzenie informacji w portalu — rozpoczęcie studium wykonalności 	Komisja	2011–2013	harmonogram prac jest związany z terminem przeniesienia dyrektywy do prawa krajowego	wspomaganie realizacji aktów przyjętych z myślą o budowie europejskiej przestrzeni sądowej
Podpis elektroniczny ⁽¹⁾	— rozpoczęte prace (IDABC) ⁽²⁾		Komisja	2009–2011	projekt IDABC jest realizowany przez DG SANCO	zastosowanie przekrojowe
Doręczanie dokumentów sądowych i pozasądowych (drogą elektroniczną)	rozporządzenie Rady z 29 maja 2000 w sprawie doręczania w państwach członkowskich sądowych i pozasądowych dokumentów w sprawach cywilnych i handlowych	— studium wykonalności	Komisja	2010–2011		wspomaganie realizacji aktów przyjętych z myślą o budowie europejskiej przestrzeni sądowej

Projekt	Stan prac	Konieczne działania	Odpowiedzialny	Harmonogram prac	Uwagi	Typ projektu
Uiszczanie opłat sądowych drogą elektroniczną	stworzenie możliwości, by opłaty sądowe były uiszczane on-line	rozpoczęcie prac	państwa członkowskie	2011–2013		wspomaganie realizacji aktów przyjętych z myślą o budowie europejskiej przestrzeni sądowej
Połączenie rejestrów niewypłacalnych dłużników w sieć oraz	— prototyp z danymi pochodzącymi z rejestrów niewypłacalnych dłużników niektórych państw członkowskich	— uzupełnić o dane pochodzące z rejestrów niewypłacalnych dłużników innych państw członkowskich — stworzyć wielojęzyczny interfejs — stworzyć glosariusz prawniczy i semantyczny	grupa państw członkowskich, potem Komisja	kontynuacja w 2009 z inicjatywy państw członkowskich; wbudowanie w portal		połączenie rejestrów krajowych w sieć
Połączenie rejestrów nieruchomości w sieć (przyłączenie EULIS)	— prace wykonane w ramach EULIS	— etap 1: stworzyć link do strony EULIS — etap 2: rozpatrzyć możliwość częściowego połączenia EULIS z portalem potwierdzanie tożsamości użytkownika przez portal	Komisja	2009–2010	związek z pracami prowadzonymi w innych strukturach Rady	połączenie rejestrów krajowych w sieć
Połączenie rejestrów handlowych w sieć (przyłączenie EBR)	— prace wykonane w ramach EBR	— etap 1: stworzyć link do strony EBR — etap 2: rozpatrzyć możliwość częściowego połączenia EBR z portalem potwierdzanie tożsamości użytkownika przez portal	Komisja	2009–2010	związek z pracami prowadzonymi w innych strukturach Rady	połączenie rejestrów krajowych w sieć
Połączenie rejestrów testamentów w sieć	— projekt pilotażowy: działające połączenie między Francją a Belgią	— ustalić możliwość współpracy z ARERT, czyli Stowarzyszeniem na rzecz Europejskiej Sieci Rejestrów Testamentów (CNUE — Radą Notariatów UE) — studium wykonalności do przygotowania przez Komisję	Rada ds. WSISW oraz ARERT (CNUE)	2011–2013	związek z przyszłym aktem w sprawie spadków, który Komisja zaproponuje w 2009	połączenie rejestrów krajowych w sieć

Projekt	Stan prac	Konieczne działania	Odpowiedzialny	Harmonogram prac	Uwagi	Typ projektu
Kształcenie osób zajmujących się prawem zawodowo	<ul style="list-style-type: none"> — rozpatrywane jest obecnie kształcenie internetowe w ramach europejskiej sieci szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości (REF) — forum poświęcone wymiarowi sprawiedliwości (Justice Forum) utworzone przez Komisję — omawianie różnych rozwiązań krajowych przez grupę roboczą w ograniczonym składzie 	<ul style="list-style-type: none"> — opracowanie narzędzi do kształcenia internetowego — organizacja dorocznych spotkań (w ramach Justice Forum) poświęconych problematyce e-prawa — szkolenie w korzystaniu z wideokonferencji 	<ul style="list-style-type: none"> — europejska sieć szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości — Komisja — państwa członkowskie na szczeblu krajowym, a (w razie konieczności) na szczeblu europejskim — za pośrednictwem europejskiej sieci szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości 	2010–2012		wymiana sprawdzonych rozwiązań

(1) Por. również prace nad potwierdzeniem tożsamości i identyfikacją, wspomniane wcześniej przy projekcie „portal e-prawo”.

(2) Z poszanowaniem autonomii, która ma cechować projekt europejskiego e-prawa.